PÄÄTÖS N:o H5,

annettu 18 päivänä maaliskuuta 2010,

petosten ja virheiden torjuntaa koskevasta yhteistyöstä sosiaaliturvajärjestelmien yhteensovittamisesta annettujen neuvoston asetuksen (EY) N:o 883/2004 ja Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 987/2009 puitteissa

(ETA:n kannalta ja EY:n ja Sveitsin sopimuksen kannalta merkityksellinen teksti)

(2010/C 149/05)

SOSIAALITURVAJÄRJESTELMIEN YHTEENSOVITTAMISTA KÄSITTELEVÄ HALLINTOTOIMIKUNTA, joka

ottaa huomioon sosiaaliturvajärjestelmien yhteensovittamisesta 29 päivänä huhtikuuta 2004 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 883/2004 [1] 72 artiklan a alakohdan, jonka mukaan hallintotoimikunnan tehtävänä on käsitellä kaikkia asetuksen (EY) N:o 883/2004 ja Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 987/2009 [2] säännöksistä johtuvia hallinnollisia ja tulkinnallisia kysymyksiä,

ottaa huomioon asetuksen (EY) N:o 883/2004 76 artiklan,

ottaa huomioon asetuksen (EY) N:o 987/2009 2 artiklan 2 kohdan, 20 artiklan, 52 artiklan ja 87 artiklan 3 kohdan

sekä katsoo seuraavaa:

(1) Toimivaltaisten viranomaisten ja laitosten edellytetään asetuksen (EY) N:o 883/2004 76 artiklan nojalla tekevän yhteistyötä asetuksen asianmukaisen täytäntöönpanon varmistamiseksi.

(2) Petosten ja virheiden torjuntaan tähtäävät toimenpiteet liittyvät kiinteästi asetuksen (EY) N:o 883/2004 3 artiklan 1 kohdassa määriteltyihin sosiaaliturvan aloihin, ja niillä pyritään takaamaan, että maksut suoritetaan oikealle jäsenvaltiolle ja ettei etuuksia myönnetä aiheettomasti tai saada vilpillisesti.

(3) Petosten ja virheiden torjuntaan tähtäävät toimet ovat näin ollen osa asetusten (EY) N:o 883/2004 ja (EY) N:o 987/2009 asianmukaista täytäntöönpanoa.

(4) Toimivaltaisten viranomaisten ja laitosten tiiviimpi ja tehokkaampi yhteistyö on keskeinen tekijä torjuttaessa petoksia ja virheitä.

(5) Henkilöiden henkilöllisyyden todentaminen on olennaisen tärkeää asetusten täytäntöönpanossa niin jäljitettäessä henkilöitä laitoksen tietokannasta kuin varmistettaessa, että henkilö on se, joka hän väittää olevansa.

(6) Asetuksen (EY) N:o 987/2009 3 artiklan 3 kohdassa korostetaan, että kun jäsenvaltiot keräävät, välittävät tai käsittelevät lainsäädäntönsä mukaisesti henkilötietoja asetusten täytäntöön panemiseksi, niiden on varmistettava, että asianomaiset henkilöt voivat käyttää täysimääräisesti henkilötietojen suojaa koskevia oikeuksiaan niiden yhteisön säännösten mukaisesti, jotka koskevat yksilöiden suojelua henkilötietojen käsittelyssä ja näiden tietojen vapaata liikkuvuutta.

(7) Asetuksen (EY) N:o 987/2009 5 artiklan 3 kohdan mukaisesti toimivaltainen laitos voi, jos on aihetta epäilyyn, pyytää oleskelu- tai asuinpaikan laitosta tarkistamaan asianomaisen henkilön toimittamat tiedot tai asiakirjan pätevyys.

(8) Petosten ja virheiden torjuntaan tähtäävän tehokkaan yhteistyön on perustuttava mekanismeihin, joilla annetaan tietoa sovellettavan lainsäädännön muutoksista, sekä asetuksen (EY) N:o 987/2009 20 ja 52 artiklaan,

sekä käsittelee asiaa asetuksen (EY) N:o 883/2004 71 artiklan 2 kohdassa säädetyin edellytyksin,

ON PÄÄTTÄNYT SEURAAVAA:

Yleistä

1. Jäsenvaltioiden viranomaisten ja laitosten on asetusten (EY) N:o 883/2004 ja (EY) N:o 987/2009 asianmukaista täytäntöönpanoa varten tehtävä yhteistyötä petosten ja virheiden torjumiseksi.

[1] EUVL L 166, 30.4.2004, s. 1.
[2] EUVL L 284, 30.10.2009, s. 1.

2. Hallintotoimikunta keskustelee petoksiin ja virheisiin liittyvien kysymysten parissa tehtävästä yhteistyöstä kerran vuodessa. Keskustelun pohjana ovat jäsenvaltioiden vapaaehtoiset raportit niiden kokemuksista ja edistymisestä tällä alalla. Raporttien sisältöä koskeva ehdotus on liitteessä 1.

3. Jäsenvaltioiden on nimettävä petoksia ja virheitä varten yhteyspiste, jolle toimivaltaiset viranomaiset tai laitokset voivat ilmoittaa joko petosten ja väärinkäytösten riskistä tai systemaattisista vaikeuksista, jotka aiheuttavat viivästyksiä ja virheitä. Tämä yhteyspiste on sisällytettävä hallintotoimikunnan sihteeristön julkaisemaan luetteloon.

Virheet

4. Virheriskin rajoittamiseksi toimivaltaisten viranomaisten ja laitosten on toteutettava toimia sen varmistamiseksi, että tietojen toimitus tapahtuu ajallaan ja asianmukaisesti erityisesti silloin, kun käytetään sosiaaliturvatietojen sähköistä tiedonvaihtojärjestelmää. Toimivaltaisten viranomaisten ja laitosten olisi tämän vuoksi

a) varmistettava, että muiden jäsenvaltioiden viranomaisille tai laitoksille sähköisesti rakenteisten sähköisten asiakirjojen (SED) avulla lähetettyihin tietoihin sovelletaan laadunvalvontaa erityisesti asianomaisen henkilön henkilöllisyyden ja PIN-tunnuksen osalta, ja

b) ilmoitettava tekniselle toimikunnalle ja hallintotoimikunnalle kaikista mahdollisista systemaattisista vaikeuksista, jotka aiheuttavat viivästyksiä ja virheitä, kun ne vaihtavat tietoja asetusten täytäntöönpanemiseksi.

Kuolemantapauksista ilmoittaminen

5. Kuolemantapauksista ilmoittamiseen liittyvän yhteistyön osalta

a) jäsenvaltioiden on hallintotoimikunnan välityksellä kerrottava kaikki tällä alalla käyttöön ottamansa innovatiiviset käytänteet tai ilmoitettava mahdollisista tämän alan yhteistyön esteistä.

b) jäsenvaltioiden on tarkasteltava käytäntöjään, siltä osin kuin on kyse kuolemantapauksista ilmoittamatta jättämisen torjunnasta rajatylittävissä tapauksissa, jotta varmistetaan, että nämä käytänteet vastaavat mahdollisimman pitkälti tämän alan parhaita käytänteitä. Liitteessä 2 esitetään luettelo todetuista parhaista käytänteistä.

c) Vastaanottavan osapuolen on käsiteltävä mahdollisimman nopeasti laitosten tai toimivaltaisten viranomaisten esittämät kuolintapausten ilmoittamiseen liittyvät tietopyynnöt.

Tietopyynnöt

6. Kun otetaan huomioon vaatimus, että toiminnassa on noudatettava yksilöiden suojelua henkilötietojen käsittelyssä ja näiden tietojen vapaata liikkuvuutta koskevia yhteisön säännöksiä, toimivaltaisten viranomaisten ja laitosten on tehtävä yhteistyötä saadessaan muilta jäsenvaltioilta tietopyyntöjä, jotka liittyvät petosten torjumiseen ja asetusten asianmukaisen täytäntöönpanon varmistamiseen. Niiden on huolellisesti arvioitava oikeudellinen tilanne ennen minkään tällaisen pyynnön epäämistä tietosuojaan liittyvistä syistä.

7. Kun petosten ja virheiden torjuntaan tähtäävä tietopyyntö koskee tietoja, jotka liittyvät yhteensovittamisasetusten täytäntöönpanoon, mutta kun laitos tai toimivaltainen viranomainen ei itse käsittele pyyntöä suoraan, laitoksen tai toimivaltaisen viranomaisen on autettava pyynnön esittänyttä laitosta tai viranomaista löytämään kolmas osapuoli, joka voi toimittaa tarvittavat tiedot, ja autettava kyseisen kolmannen osapuolen kanssa käytävissä mahdollisissa neuvotteluissa.

Uudelleentarkastelua koskeva lauseke

8. Tätä päätöstä tarkastellaan uudelleen viimeistään sen voimaantuloa seuraavan toisen vuoden loppuun mennessä.

9. Tämä päätös julkaistaan *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*. Sitä sovelletaan sen julkaisemista seuraavan toisen kuukauden ensimmäisestä päivästä.

Hallintotoimikunnan puheenjohtaja

José Maria MARCO GARCÍA

LIITE 1

Asiat, joita olisi muiden muassa käsiteltävä petoksia ja virheitä koskevissa jäsenvaltioiden vuosiraporteissa

1. Toimenpiteet, joita on vuoden mittaan toteutettu petosten ja virheiden torjumiseksi asetusten nojalla ratkaistavissa tapauksissa.

2. Yhteensovittamissääntöjen täytäntöönpanossa havaitut erityiset ongelmat, joista saattaa vähintään olla seurauksena petosten ja virheiden riski.

3. Muiden EU:n jäsenvaltioiden kanssa tehdyt sopimukset ja kahdenväliset yhteistyöjärjestelyt petosten ja virheiden torjumiseksi.

4. Luontoisetuuksien alalla toteutetut toimenpiteet, jotta laitokset ja terveydenhoitopalvelujen tarjoajat noudattaisivat yhteensovittamissääntöjä ja jotta kansalaisille annettaisiin tietoa.

LIITE 2

Kuolemantapauksista ilmoittamatta jättämisen torjuntaan rajatylittävissä tapauksissa liittyvät parhaat käytänteet [1]

Järjestelmän perustaminen vastaanottavassa valtiossa kuolemantapausten suoraa ilmoittamista varten

Tietojen vertailu

Hallinnollisen tarkastuksen pyytäminen vastaanottavalta valtiolta

Terveydenhoitoalan laitosten keskinäinen pääsy kuolemantapauksia käsitteleviin raportteihin

Elossaolotodistus

Välitön fyysinen läsnäolo vastaanottavassa valtiossa

[1] Tarkempi selonteko näistä parhaista käytänteistä löytyy hallintotoimikunnan alaisen petosten ja virheiden torjuntaa käsitteleva tilapäisen seurantaryhmän raportin kohdasta 9.2, joka annettiin 16 päivänä marraskuuta 2009 ja julkaistiin CASSTM-muistiona 560/09.